

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Salvat a Venècia

Quan era jove hauria invertit els diners que no tenia per assistir a la cerimònia dels Oscar, a Hollywood. Ara me n'haurien de donar molts per ser-hi present. Tampoc no m'apuntaria a cap festival de cine, i menys que cap altre, al de Venècia. Entenc els que es desplacen a "la ciutat dels canals" amb motiu de la Biennal artística que s'hi celebra: facilita, amb un únic viatge, posar-se al dia sobre les tendències pictòriques, escultòriques i visuals del moment que es fan al món i el privilegi d'entrar a cases i palaus que la resta de l'any són inaccessibles perquè els propietaris els mantenen tancats. Però anar a Venècia per ficar-se al cine? L'any 1971 es va presentar al seu festival cinematogràfic *Mort a Venècia*, de Visconti. A la sortida, els crítics van anar a buscar com desesperats els escenaris on havia estat filmada, que desconeixien.

Ricard Salvat va assistir a la projecció de *Mort a Venècia* en un succedani del Festival de Venècia que es feia a Barcelona. Ho explica en el segon volum dels seus *Diaris*, que s'acaba de publicar. Unes anotacions depriments,

“El segon volum dels ‘Diaris’ presenta els depriments anys 1969-1972

la crònica precisa i dia a dia dels anys 1969 a 1972, previs a la fi del règim de Franco. La gent no va al teatre. Ni al que Salvat dirigeix ni a cap altre. Ell ho atribueix a la desídia dels catalans, a la dimissió de la burgesia del país... Es planteja anar a treballar a Madrid, on li sembla que les arts escèniques tenen més vivacitat, però a Madrid no han passat d'Arniches i el Sagarra i el Valle-Inclán que els ofereix són rebutjats. Pensa d'exiliar-se a Xile, d'on rep una oferta de feina. En realitat Salvat retrata la misèria final dels anys de la dictadura, quan ningú no tenia humor per res ni estava per res. L'únic consol,

les classes de teoria del teatre i de teoria de l'art que impartia a la **Universitat de Barcelona**, on troba gent jove receptiva. Molta gent: prop d'un miler d'alumnes. Per preparar-les, per estar al dia, visita exposicions, entaula amistat amb artistes i escriptors, ho llegeix tot, ho veu tot, entra a tots els cines d'art i assaig, recupera pel·lícules antigues a TVE, quan TVE projectava pel·lícules de Bergman o del Hollywood dels anys cinquanta... I viatja, tant com la retirada del passaport li ho permet. Va a Venècia, i es fica al cine. Jo també ho hauria fet. Vaig ser un dels alumnes de Ricard Salvat, ja ho he dit altres vegades. Tot el que en els seus diaris diu que fa i veu, ho fèiem i veïem nosaltres. Salvat ens explica, m'explica, ens recorda l'època tenebrosa que per edat potser no acusàvem tant. Ara podem prescindir del cine de Venècia perquè el veiem aquí al cap d'una setmana. Ens podem dedicar a Venècia. Però: ens ofereixen o ens arriben totes les novetats artístiques del món? Totes les pel·lícules? Em sembla que Salvat en faria un judici sever i seguiria viatjant i explorant.